

พ.ร.บ.จราจรใหม่ให้อำนาจตำรวจขอตรวจดูใบขับขี่โดยไม่มีเหตุกระทำผิดกฎหมายจริงหรือ?

เสียงประชาชนปฏิรูปตำรวจ

พันตำรวจเอกวิรุจน์ ศิริสวัสดิบุตร
virute_sir@hotmail.com

ส

ถานการณ์การเมืองไทยในขณะนี้ ได้เดินมาถึงจุดที่ประชาชนกำลังจะได้รัฐบาลใหม่ ซึ่งบางคนพยายามบอกว่าเป็นประชาธิปไตย?

ไม่ใช่ รัฐบาลที่มาจากการปฏิวัติ หรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติอีกต่อไป?

แต่แท้จริง เป็นการ คืนประชาธิปไตยให้ประชาชนไม่หมดหลังจากยึดอำนาจไป!

สำหรับ ผู้นำรัฐบาล หรือนายกรัฐมนตรี ก็คงเป็น อดีตหัวหน้าคณะปฏิวัติ หรือหัวหน้า คสช. คนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง

เนื่องจากมีบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญที่พิสดารในมาตรา 272 กำหนดให้ วุฒิสภาที่มาจากการแต่งตั้งของ คสช. จำนวน 250 คน ร่วมลงมติกับผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน 500 คน ในการเลือกบุคคลตามที่พรรคการเมืองเสนอมาเป็นนายกรัฐมนตรีในปีแรก!

อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบของคณะรัฐมนตรีที่เปลี่ยนไป เพราะต้องแบ่งอำนาจให้หลายพรรคการเมือง

รวมทั้งการมีผู้แทนราษฎรทั้งในรัฐบาลและฝ่ายค้าน

คงทำให้การทำงานของรัฐบาลไม่สะดวกสบายและง่ายเหมือนที่ผ่านมา

ความเดือดร้อนและเสียงเรียกร้องของประชาชนในหลายเรื่อง โดยเฉพาะ การกระจายอำนาจ และ การปฏิรูปตำรวจ และกระบวนการยุติธรรม ตามมติสภาปฏิรูปแห่งชาติ และ ร่างกฎหมายที่เสนอไว้สามฉบับ รวมทั้งแนวคิดใหม่ คงพอขยับได้บ้าง ขึ้นอยู่กับว่า พรรคที่เข้าไปร่วมรัฐบาลโดยเฉพาะ “ประชาธิปไตย” จะยืนหยัดในอุดมการณ์และนโยบายที่เคยแสดงไว้ต่อไปประชาชนมากนักน้อยเพียงใด และจะมีโอกาสได้รับผิดชอบงานกระทรวงมหาดไทยหรือไม่?

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นใหญ่ที่แสนยากเย็น “คือ การแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เป็นประชาธิปไตย”

นำส่วนที่ขาดหายไปจากรัฐธรรมนูญใหม่ฉบับมีชัย คืนให้ประชาชนโดยเร็วที่สุด!

ปัญหาหนึ่งซึ่งจนถึงขณะนี้ก็ยังไม่มียุทธศาสตร์ไม่ว่าจากฝ่ายใด ทั้งจากตำรวจแห่งชาติและสำนักงานศาลยุติธรรม ก็คือเรื่อง เพื่อนโซด ถูกตำรวจขอตรวจใบขับขี่และมีปัญหาจากการบอกว่า เป็นอธิบดีผู้พิพากษา

ความเดือดร้อนของประชาชนจากปัญหาดำรวจไทยตั้งแต่นำสิ่งกีดขวางต่างๆ มาวางบนถนน เรียกให้ประชาชนหยุดรถเพื่อขอตรวจค้นหรือขอตรวจใบขับขี่ทุกวันโดยไม่มีเหตุทำผิดกฎหมายอะไรนั้น

เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ผู้แทนราษฎรที่ทั้งพรรครัฐบาลและฝ่ายค้านที่รับรู้ความเดือดร้อนของประชาชนจะต้องหยิบยกขึ้นเป็นประเด็นตรวจสอบด้วยการ “อภิปรายในสภา” หรือ “ตั้งกระทู้

ถาม" ผู้รับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมหรือนายกรัฐมนตรีให้ตอบ ว่า

เป็นการปฏิบัติที่ชอบตามกฎหมายหรือไม่?

ในเรื่องนี้ยังมีคนงงอยู่ไม่น้อยที่เข้าใจว่า ตำรวจมีอำนาจสามารถกระทำได้ในการเรียกให้หยุดรถ **ขอตรวจค้นทั้งรถและตัวบุคคลเพื่อป้องกันอาชญากรรม รวมทั้ง เติรอบรถหาความผิด**

ตามกฎหมาย การขอตรวจค้นบุคคลในที่สาธารณะอันเป็นการจำกัดเสรีภาพของบุคคลในการเดินทางตามรัฐธรรมนูญมาตรา 38 ตำรวจและเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองมีอำนาจทำได้ต่อเมื่อ **มีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นมีสิ่งของผิดกฎหมายหรือได้มาอย่างผิดกฎหมายในความครอบครอง** ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 93 เท่านั้น

และเหตุอันควรสงสัย ไม่ใช่เรื่องที่ตำรวจคนใดจะใช้ความรู้สึกนึกคิดเอาเอง

แต่จะต้องมาจากพฤติกรรมการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดที่ก่อให้เกิดเหตุดังกล่าวของบุคคลนั่นเอง ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8722/2555

ส่วนการขอตรวจดูใบอนุญาตขับรถหรือที่เรียกกันว่า "ใบขับขี่"

ตำรวจมีอำนาจกระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามจราจรทางบก พ.ศ.2522 มาตรา 142 (1) และ (2) คือ **กรณีพบว่ารถนั้นมีสภาพไม่มั่นคงปลอดภัย หรือพบการฝ่าฝืนกฎหมายจราจรอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว** เท่านั้น

กฎหมายจราจรไม่ว่าทั้งเก่าหรือแม้กระทั่งที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ในฉบับที่ 12 ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคมที่ผ่านมา ก็ยังคงหลักการนี้ไว้

ที่แก้ไขเพิ่มเติมก็เช่น

มาตรา 31/1 วรรคสอง ประชาชนสามารถ **แสดงใบขับขี่ดิจิทัล** ของกรมการขนส่งทางบกที่โหลดเก็บไว้ในโทรศัพท์มือถือได้ไม่ต้องแสดงใบอนุญาตแบบที่เป็นกระดาษให้ตำรวจยึดไว้ **เป็นหลักประกันการจ่ายค่าปรับ เหมือนเดิม**

มาตรา 140 วรรคสอง กรณีพบการกระทำผิดแล้วไม่สามารถออก

ใบสั่งติดไว้ที่รถได้ ให้ส่งใบสั่งนั้นพร้อมพยานหลักฐานทาง **ไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ** ไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถ

มาตรา 140/1 เมื่อติดใบสั่งไว้ที่รถ หรือเมื่อส่งทางไปรษณีย์แล้ว เมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวัน ให้สันนิษฐานว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองรถนั้นเป็นผู้กระทำผิด เว้นแต่จะได้แจ้งต่อพนักงานสอบสวนภายในสามสิบวันว่าผู้อื่นเป็นผู้ขับขี่

มาตรา 140/2 กรณีเจ้าพนักงานเห็นว่า หากปล่อยให้ผู้ขับรถที่กระทำผิดกฎหมายจราจรขับที่รถต่อไป อาจเกิดอันตรายต่อผู้อื่นหรือตนเอง ก็ให้อำนาจยึดใบขับขี่ไว้ได้จนกว่าจะเห็นว่าอยู่ในสภาพปลอดภัย

มาตรา 141 (2) เมื่อได้รับใบสั่งแล้ว ถ้ารับว่ากระทำผิด สามารถไปจ่ายค่าปรับตามจำนวนที่กำหนดในใบสั่งที่ **สถานีตำรวจใดก็ได้** ทั่วประเทศ

มาตรา 160 จัตุวา บุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับใบสั่งหรือข้อกล่าวหาว่ากระทำผิดกฎหมายจราจรแล้ว มีหน้าที่แจ้งให้พนักงานสอบสวนทราบภายใน 30 วัน ว่าผู้ใดเป็นผู้ขับรถ หากไม่แจ้งในกำหนดมีโทษปรับห้าเท่าของค่าปรับสูงสุดในข้อหา นั้น

สรุปก็คือ พ.ร.บ.จราจรที่เพิ่มเติมใหม่ให้อำนาจตำรวจในการตรวจจับและปรับรวมทั้งยึดใบขับขี่ผู้ขับรถผิดกฎหมายด้วยความสะดวกยิ่งขึ้น

รวมทั้งนำบทบัญญัติในมาตรา 66 ของ พ.ร.บ.รถยนต์ ที่ให้ผู้ขับรถต้องมีใบอนุญาตขับรถพร้อมแสดงต่อเจ้าพนักงานคือผู้ตรวจการข้าราชการกรมการขนส่งทางบก มาบัญญัติไว้ในมาตรา 31/1 เพื่อให้ตำรวจ **ผู้ทำหน้าที่เจ้าพนักงานจราจร** มีอำนาจในการขอตรวจชัดเจนขึ้น

โดยใช้อำนาจนั้นตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา 142 (1) คือ เมื่อพบการกระทำผิดเกี่ยวกับสภาพรถ และ (2) พฤติกรรมการขับรถ

ไม่มีบทบัญญัติมาตราใดให้อำนาจตำรวจหรือบุคคลใดนำสิ่งใดมาตั้งวางขวางถนน ตั้งด่านตรวจค้นรถและบุคคลโดยไม่มีเหตุอันควรสงสัย

หรือ **เรียกให้คนขับหยุดรถเพื่อขอดูใบขับขี่ โดยไม่มีเหตุพบการกระทำผิดกฎหมายจราจร** แต่อย่างใด.